

MA'NAVIY TARAQQIYOTNI TA'MINLASH VA SOHANI YANGI BOSQICHGA OLIB CHIQISH

Abdurahmonov Shahobiddin

Termiz davlat pedagogika instituti 1-bosqich magistranti

Boboyeva Sitora Ruzimaxmatovna

Termiz davlat pedagogika instituti Pedagogika

kafedrası o'qituvchisi p.f.f.d.(PhD)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20135304>

Annotatsiya

Mazkur maqolada jamiyat ma'naviy taraqqiyotini ta'minlashning nazariy va amaliy asoslari, ma'naviy sohada amalga oshirilayotgan islohotlarning mazmun-mohiyati hamda ma'naviy-ma'rifiy faoliyatni yangi bosqichga olib chiqish masalalari ilmiy jihatdan tahlil etilgan. Shuningdek, globallashuv sharoitida milliy qadriyatlarni asrash, yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish va ta'lim tizimining o'rni yoritilgan.

Kalit so'zlar: ma'naviyat, ma'rifat, ma'naviy taraqqiyot, milliy qadriyatlar, globallashuv, yoshlar tarbiyasi, Yangi O'zbekiston, Uchinchi Renessans.

Bugungi globallashuv va axborotlashuv jarayonlari jadallashayotgan davrda jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri ma'naviy rivojlanish masalasi hisoblanadi. Chunki har qanday davlatning kuch-qudrati nafaqat iqtisodiy salohiyati, balki fuqarolarining ma'naviy yetukligi, tafakkuri va intellektual salohiyati bilan ham belgilanadi. Shu nuqtai nazardan, O'zbekistonda ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda.

Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida inson qadri, erkin fikrlash, milliy va umuminsoniy qadriyatlarni uyg'un rivojlantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilgan. Bu esa ma'naviy-ma'rifiy sohani tubdan takomillashtirish va uni yangi bosqichga olib chiqishni taqozo etadi.

Ma'naviy taraqqiyot — jamiyat a'zolarining axloqiy, madaniy, intellektual va ruhiy jihatdan yuksalish jarayonidir. U insonning dunyoqarashi, tafakkuri, ijtimoiy faolligi hamda milliy o'zligini anglash darajasi bilan chambarchas bog'liqdir. Ma'naviyat insonni ezgulikka, vatanparvarlikka, adolat va fidoyilikka undovchi muhim ijtimoiy omildir.

Jamiyatning ma'naviy rivojlanishi quyidagi omillar asosida shakllanadi:

milliy qadriyat va an'analarni asrash;

ta'lim va tarbiya tizimini takomillashtirish;

ilm-fan va madaniyatni rivojlantirish;

fuqarolarning huquqiy va siyosiy madaniyatini oshirish;

yoshlarni yot g'oyalardan himoya qilish.

Shu jihatdan ma'naviyat jamiyat barqarorligi va taraqqiyotining strategik asoslaridan biri hisoblanadi.

Hozirgi davrda axborot oqimining keskin ortishi natijasida turli mafkuraviy tahdidlar kuchaymoqda. Ayniqsa, internet tarmoqlari orqali tarqalayotgan zararli g'oyalar yoshlarning ongiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bunday sharoitda ma'naviy immunitetni shakllantirish dolzarb vazifaga aylanmoqda.

Ma'naviy tahdidlarning oldini olish uchun:

yoshlar ongida mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish;

kitobxonlik madaniyatini keng targ'ib qilish;
milliy tarix va madaniyatga hurmat ruhini kuchaytirish;
ta'lim tizimida ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish zarurdir.

Ayniqsa, yosh avlod qalbida Vatanga muhabbat, milliy g'urur va daxldorlik hissini shakllantirish ma'naviy taraqqiyotning muhim sharti hisoblanadi.

Ta'lim tizimi ma'naviy taraqqiyotning asosiy institutlaridan biridir. Chunki insonning bilim va tafakkuri aynan ta'lim orqali shakllanadi. Zamonaviy ta'lim nafaqat bilim berishi, balki komil insonni tarbiyalashi bilan ham ahamiyatlidir.

Bugungi kunda mamlakatimizda:

zamonaviy ta'lim standartlarini joriy etish;

pedagog kadrlar malakasini oshirish;

innovatsion texnologiyalarni qo'llash;

yoshlarning ilm-fanga qiziqishini kuchaytirish bo'yicha keng ko'lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Bu jarayonlar Uchinchi Renessans poydevorini yaratishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

Yangi O'zbekiston taraqqiyotida ma'naviyatning o'rni

“Yangi O'zbekiston” konsepsiyasining markazida inson qadri va manfaatlari turadi. Ma'naviy taraqqiyot esa ushbu g'oyaning muhim tarkibiy qismidir. Chunki ma'naviy jihatdan barkamol shaxs jamiyat taraqqiyotining asosiy harakatlantiruvchi kuchi hisoblanadi.

Bugungi islohotlar doirasida:

madaniyat va san'at rivojlantirilmoqda;

tarixiy meros obyektlari tiklanmoqda;

yoshlar siyosati takomillashtirilmoqda;

ma'naviy-ma'rifiy targ'ibot tizimi kuchaytirilmoqda.

Mazkur islohotlar fuqarolarning ijtimoiy faolligini oshirish va jamiyatda sog'lom ma'naviy muhitni qaror toptirishga xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, ma'naviy taraqqiyot jamiyat rivojlanishining muhim mezonlaridan biri hisoblanadi. Ma'naviy yetuk, intellektual salohiyatli va vatanparvar avlodni tarbiyalash orqali davlat va jamiyat taraqqiyotini ta'minlash mumkin. Shu bois ma'naviy-ma'rifiy sohani yangi bosqichga olib chiqish, ta'lim tizimini takomillashtirish, milliy qadriyatlarni asrash va yoshlarning ma'naviy immunitetini mustahkamlash bugungi kunning dolzarb vazifalaridan biridir.

Ma'naviyatga e'tibor — kelajak taraqqiyotiga e'tibor demakdir. Zero, ma'naviy barkamol jamiyatgina Yangi O'zbekiston va Uchinchi Renessans g'oyalarini ro'yobga chiqarishga qodir bo'ladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti asarlari va nutqlari.
3. “Yangi O'zbekiston strategiyasi” asari.
4. Ma'naviyat asoslari va pedagogikaga oid ilmiy manbalar.
5. Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishga oid ilmiy maqolalar.